

COMPARTIM UN FUTUR

Vegetació singular del Parc de Can Solei i de Ca l'Arnús

Dossier educatiu

Ajuntament de Badalona

 AMB Parcs
www.amb.cat/parcs

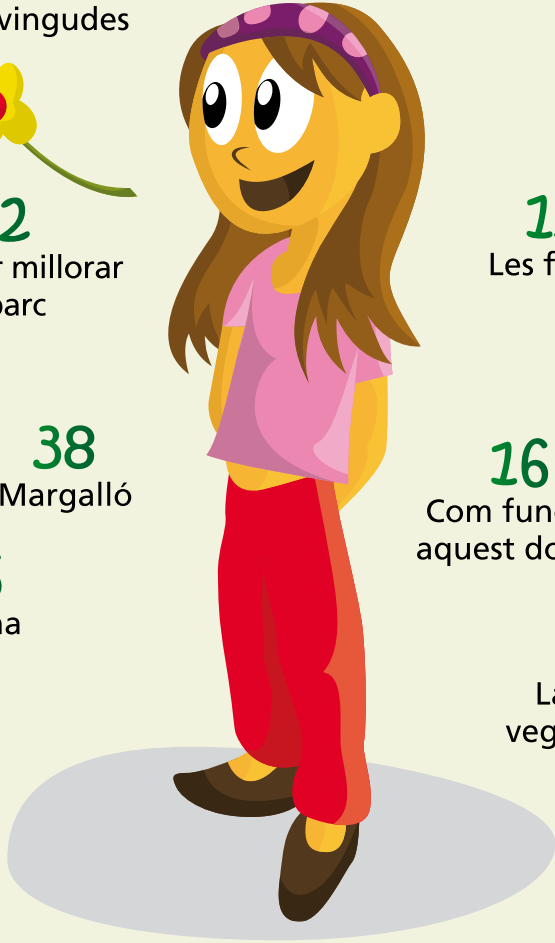
Benvinguts al parc de Can Solei i de Ca l'Arnús de Badalona! Potser ja el coneixeu perquè heu vingut amb l'escola, amb els amics o amb la vostra família a jugar i passejar, però sabeu que el parc amaga unes plantes molt especials? És la vegetació singular: plantes de formes o edats extraordinàries, algunes amb una història particular, i d'altres amb peculiaritats que les fan úniques.

Amb aquest llibre us animem a convertir-vos en investigadors i a descobrir la vegetació singular del parc. Aprendreu a identificar-la i a conèixer per què és tan especial. Però per trobar-la, haureu d'orientar-vos bé al plànol! Aneu amb els ulls ben oberts perquè el parc és molt gran, amb un llac i uns jardins romàntics plens de racons on s'amaguen aquestes plantes singulars.

El parc de Can Solei i de Ca l'Arnús té molts anys d'història, i ha passat de ser una finca agrícola a un parc públic. Ara forma part d'un conjunt de parcs situats a l'entorn metropolità de Barcelona. De tots aquests parcs en té cura l'Àrea Metropolitana de Barcelona: els manté nets, en cuida la vegetació, els bancs, les fonts, els llums i tot el que cal perquè passejar-hi sigui agradable per a tothom. De tota manera, la vostra ajuda és molt important perquè aquest espai continuï tan bonic com ara. Recordeu-vos de no embrutar-lo i respectar el mobiliari, la vegetació i, en general, tot el parc.

I ara... comencem la descoberta de la vegetació singular del parc de Can Solei i de Ca l'Arnús.

Índex

4	Benvinguts i benvingudes	6	Un parc per gaudir-ne	8	Descobriu la vegetació singular del parc	10	Les parts d'un arbre i d'una fulla
42	Idees per millorar el parc	11	Les escorces	12	Les fulles	14	Els fruits
40	La volta al món	16	Com funciona aquest dossier?	18	La ruleta de la vegetació singular	20	Pi pinyer
38	Margalló	22	Cedre del Líban	24	Plàtan	26	Bellaombra
36	Nolina	28	Còcul	30	Xiprer	32	Eucaliptus
34	Casuarina	34	Eucaliptus	36	Nolina	38	Margalló
32	Eucaliptus	40	La volta al món	38	Margalló	42	Idees per millorar el parc

La petita història
del parc de Can Solei
i de Ca l'Arnús

1. Les primeres notícies que tenim de Can Solei són de l'any 1565 i ens parlen d'una finca agrícola.

2. A finals del segle XVIII es va construir una gran casa amb els seus jardins romàntics, que era un lloc molt important que acollia il·lustres visitants.

3. L'any 1859 la finca es divideix en dues i se'n ven una part a Evarist Arnús, un important banquer de Barcelona. Des d'aleshores aquesta zona es coneix com Ca l'Arnús.

Benvinguts i benvingudes

al parc de Can Solei i de Ca l'Arnús

Hola jo sóc l'Ona.

I jo en Pere.
I tu com et dius?

Volem que
ens acompanyeu
a descobrir la
vegetació singular
del parc de Can Solei
i de Ca l'Arnús.

4. Durant la Guerra Civil (1936-1939) les finques van ser convertides en parcs públics. Acabada la guerra, van tornar als seus antics propietaris.

5. El 1977 Can Solei va tornar a ser un parc públic i l'any 2008 les dues finques es van convertir en un sol parc.

6. En l'actualitat, el parc de Can Solei i de Ca l'Arnús és un espai únic a Badalona amb una vegetació singular i uns meravellosos jardins romàntics.

Un parc per gaudir-ne

El parc de Can Solei i de Ca l'Arnús és més que un parc:

Racó on podem gaudir de la natura a la ciutat

Quan passegem pel parc molt sovint veiem alguns animals. Els més fàcils d'observar són els **ocells** i alguns **insectes** que viuen al parc gràcies a la vegetació existent. Fins hi tot, prop del llac romàntic hi ha el jardí de les **papallones**.

Gran pulmó verd al mig de la ciutat

Saps que al parc hi ha **més de 130 espècies diferents** d'arbres i arbustos?

Part de la història de Badalona

Saps que durant **més de 200 anys** aquests jardins han estat **espectadors** dels canvis que s'han produït a la ciutat?

Lloc on jugar, fer esport, passejar i relaxar-nos

Saps que els jardins de Can Solei ja eren molt coneguts al segle XIX i havien rebut la visita de **personatges il·lustres com escriptors i monarques**?

Ajuda la mallerenga carbonera i la papallona rei a buscar el seu aliment en el dossier.

Punt de trobada on celebrem festes populars

Oi que coneixes la Festa del Badiu?

Descobriu la vegetació singular del parc

Què és una planta singular?

És una planta que té un valor botànic notable perquè és una espècie de característiques o edat extraordinàries, perquè n'hi ha molt poques, o per altres peculiaritats que la fan única.

Com la podem reconèixer?

Els arbres i arbusts singulars del parc estan indicats amb un senyal de color groc al costat de la soca.

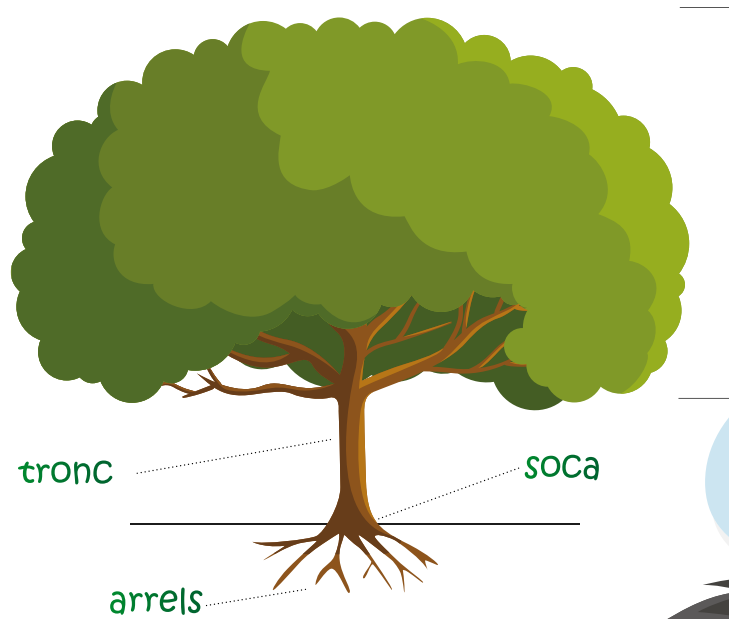
Com podem diferenciar-ne les característiques?

Podem conèixer i identificar les plantes per la forma de les seves parts. En aquest dossier us explicarem diferents tipus de fulles, escorces i fruits de la vegetació singular del parc.

Us proposem que descobriu deu plantes singulars i per orientar-vos aquí teniu el plànol del parc.

Les parts d'un arbre i d'una fulla

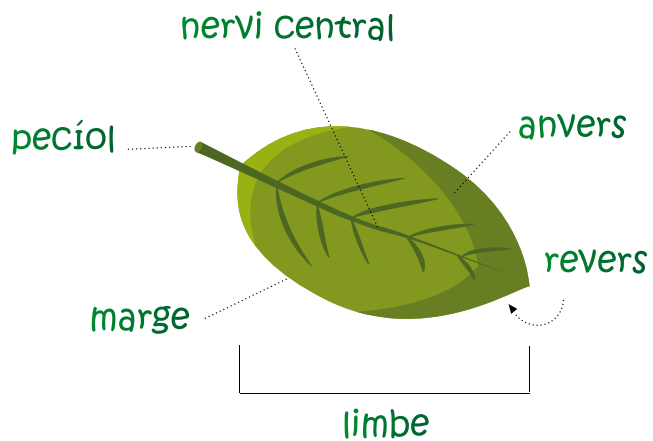
Capçada

tronc

soCa

arrels

Voleu conèixer les parts d'un arbre i d'una fulla?

nervi central

pecíol

anvers

revers

marge

limbe

Les escorces dels troncs i de les tiges poden ser molt diverses

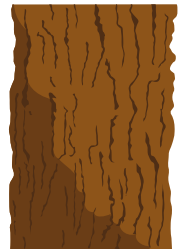
llises

rugoses

esquerdades

clivellades

Al parc trobem escorces com aquestes:

clapejades

fibroses

Classificació de les fulles

Voleu conèixer més coses sobre les fulles?

Segons la divisió del marge

Fulles simples
Limbe d'una sola peça.

Linear
Estreta i allargada com una cinta.

Palmada
Dividida en lòbuls disposats com els dits de la mà.

Lanceolada
En forma de llança.

Acicular
En forma d'agulla, prima i punxeguda.

Segons la forma del limbe

El·líptica
Fulla dues o tres vegades més llarga que ampla, amb marges corbats i els extrems quasi rodons.

Fulles compostes
Limbe ramificat i dividit en «fulletes» més petites anomenades folíols.

Ovalada
En forma d'ou.

Palmatisecta
En forma de ventall.

Esquamiforme
En forma d'esquama.

Les plantes poden tenir fruits molt diferents

Cedre del Líban

Pi pinyer

Algunes plantes tenen els fruits a l'interior d'una estructura dura que quan s'obre deixa caure al terra els fruits madurs amb la llavor. És el cas dels pins, els cedres, els xiprers i els eucaliptus.

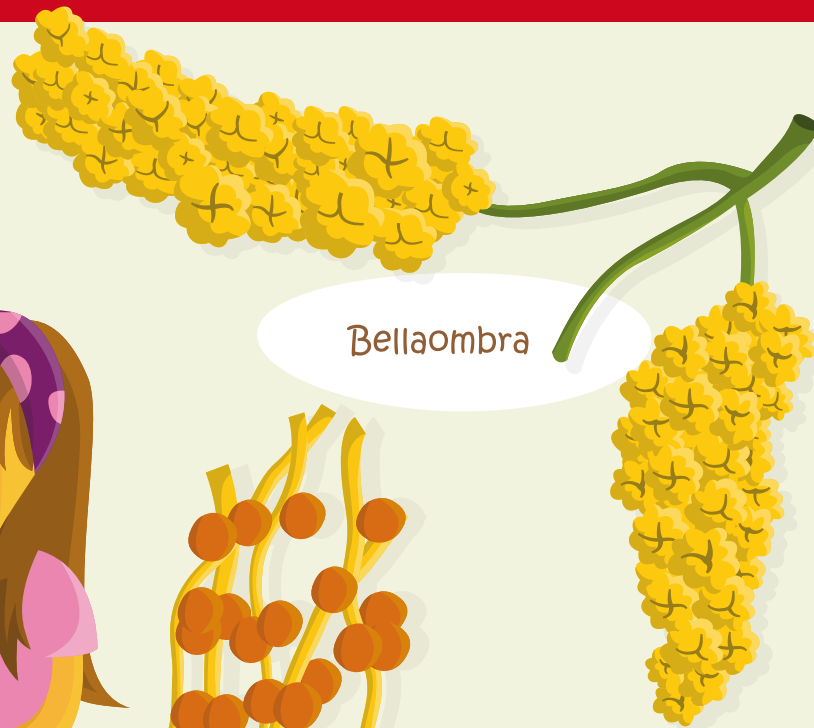
Eucaliptus

Xiprer

Bellaombra

Margalló

Altres plantes tenen fruits **carnosos** que a l'interior contenen una llavor. Alguns són comestibles i d'altres no. És el cas del margalló, la bellaombra i el còcul.

Còcul

1

Escolliu una planta singular

Per tal de descobrir la vegetació singular del parc us proposem un joc. A la **pàgina 19** d'aquest dossier trobareu dibuixada una ruleta molt especial. Gràcies a aquesta ruleta podreu descobrir un munt de plantes singulars interessants.

Com funciona aquest dossier?

2

Localitzeu-la

Una vegada heu fet servir la ruleta cal que busqueu la **fitxa de la planta**, que indica on es troba al parc. Podeu fer servir el plànol i si ho desitgeu us podeu ajudar amb una brúixola. Recordeu que els arbres singulars estan indicats amb un senyal de color groc.

3

Inicieu la vostra investigació

Una vegada localitzat l'arbre heu de descobrir quines són les seves característiques i omplir la fitxa. Per fer-ho, trobareu a partir de la **pàgina 10** algunes indicacions que us ajudaran en aquesta feina.

4

Descobrim més coses

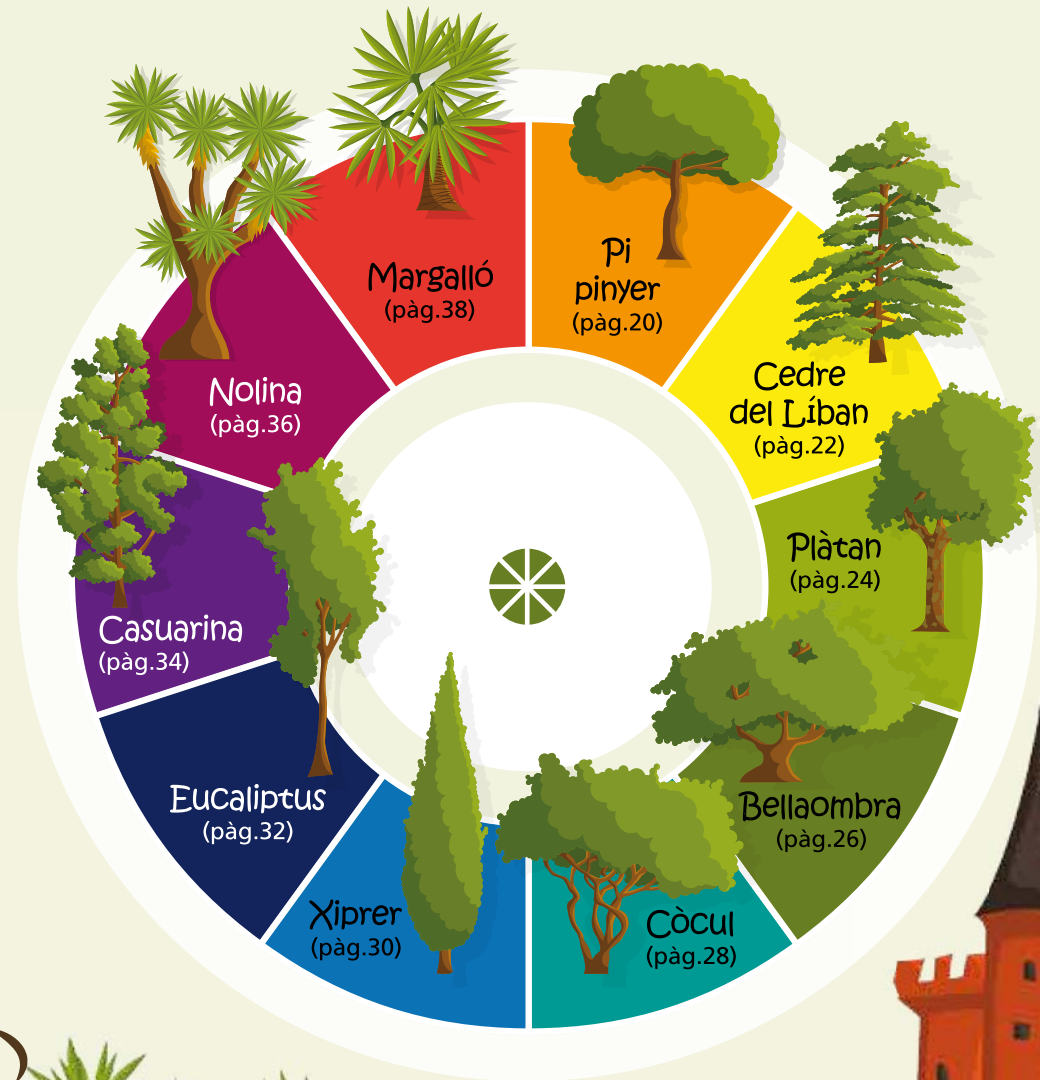
Al final del dossier també podreu conèixer l'origen de les plantes presents al parc de Can Solei i de Ca l'Arnús.

La ruleta de la vegetació singular

Com fer servir la ruleta?

Situa un llapis a sobre de la ruleta i fes-lo girar. Una vegada s'aturi vés a la fitxa que indiqui la punta del llapis on trobaràs les indicacions per descobrir una planta singular.

En el cas que ja hagis anat a veure aquesta planta, torna a tirar.

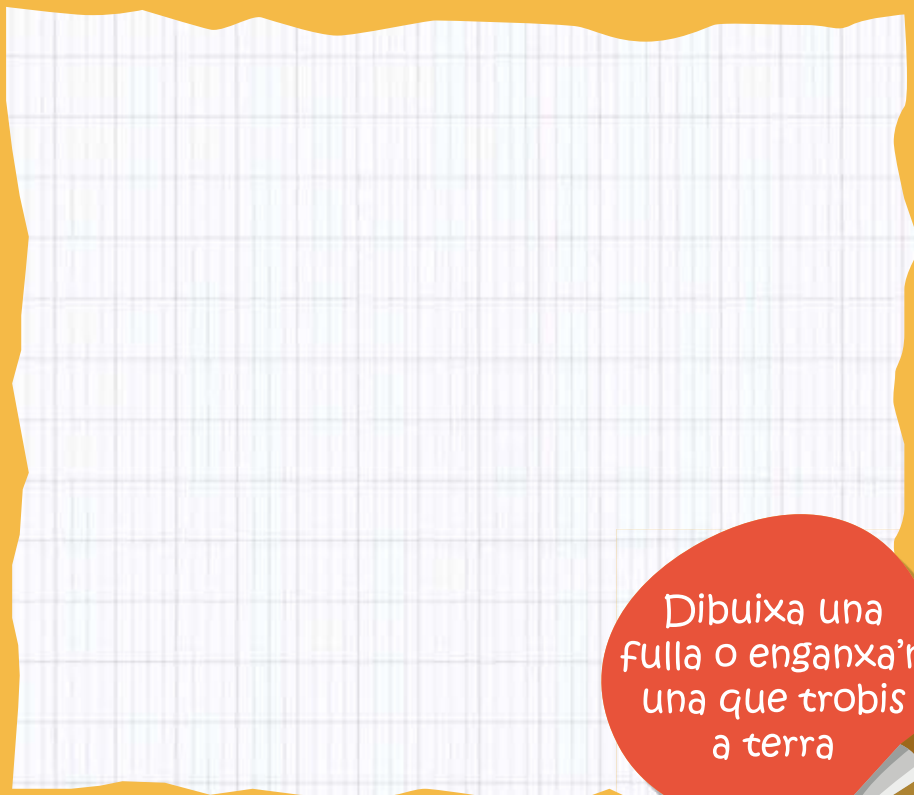

Pi pinyer

Pinus pinea

Al jardí romàntic de Can Solei, al nord-est de la plaça de les palmeres i del brollador, trobareu aquest gran arbre amb forma de para-sol.

Dibuixa una fulla o enganxa'n una que trobis a terra

Com és la fulla? Digues-ne les característiques.

Per què creus que es considera singular?

Com són els fruits? _____

¿Són comestibles? _____

Aquesta planta té alguna utilitat per a les persones?

Quina? _____

Cedre del Líban

Cedrus libani

Des del costat del brollador del jardí romàntic de Can Solei, feu unes passes a l'oest i trobareu aquest gran arbre amb forma piramidal.

On s'amaguen les fulles del cedre?

Com és la fulla? Digues-ne les característiques.

Per què creus que es considera singular?

Com són els fruits? _____

¿Són comestibles? _____

Aquesta planta té alguna utilitat per a les persones?

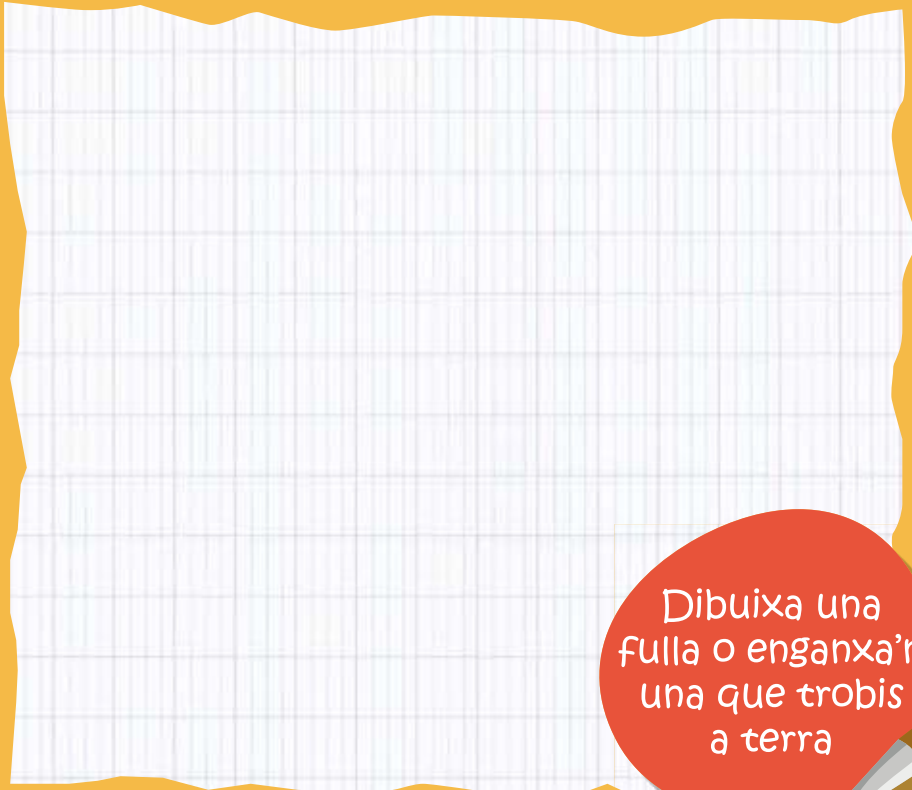
Quina? _____

Plàtan

Platanus x acerifolia

Allà on es creuen els camins provinents del carrer de Sant Bru i de la riera de Canyadó, prop de la Gruta, trobareu aquest arbre amb fruits arrodonits.

Dibuixa una fulla o enganxa'n una que trobis a terra

Com és la fulla? Digues-ne les característiques.

Per què creus que es considera singular?

De quin color és el tronc? _____

Quina textura té? _____

Aquesta planta té alguna utilitat per a les persones?

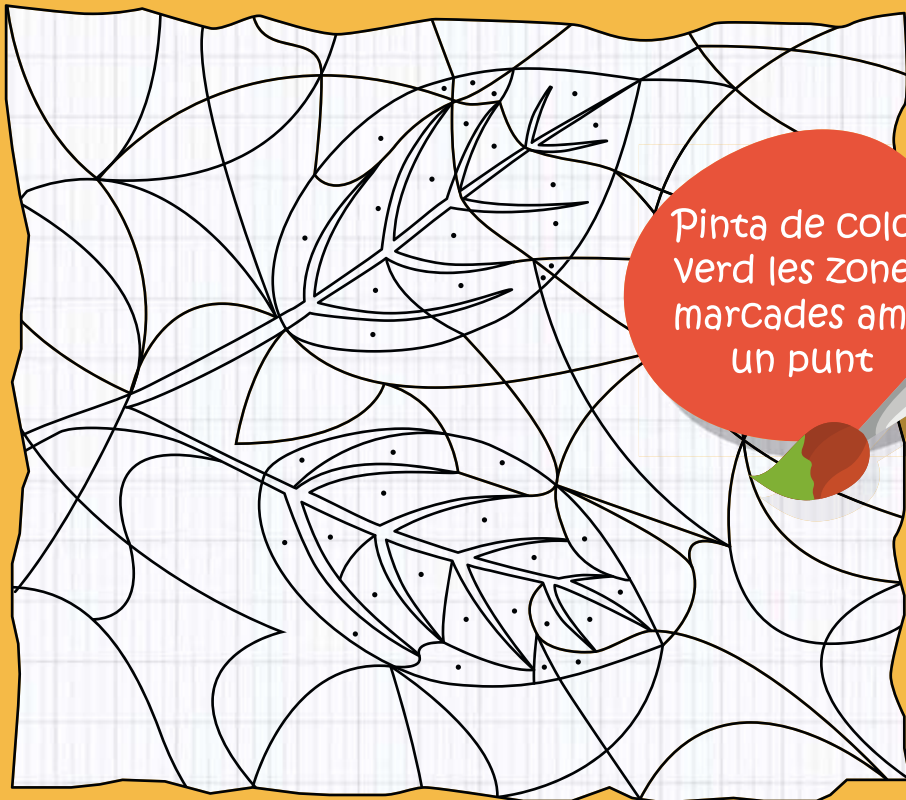
Quina? _____

Bellaombra

Phytolacca dioica

Per veure aquest gran arbre haureu d'anar al mur que es troba situat a la zona nord-est de la Torre Arnús.

Pinta de color verd les zones marcades amb un punt

Per què creus que es considera singular?

Busca una explicació per al nom vulgar.

Observa la soca i indica què té d'especial.

Aquesta planta té alguna utilitat per a les persones?

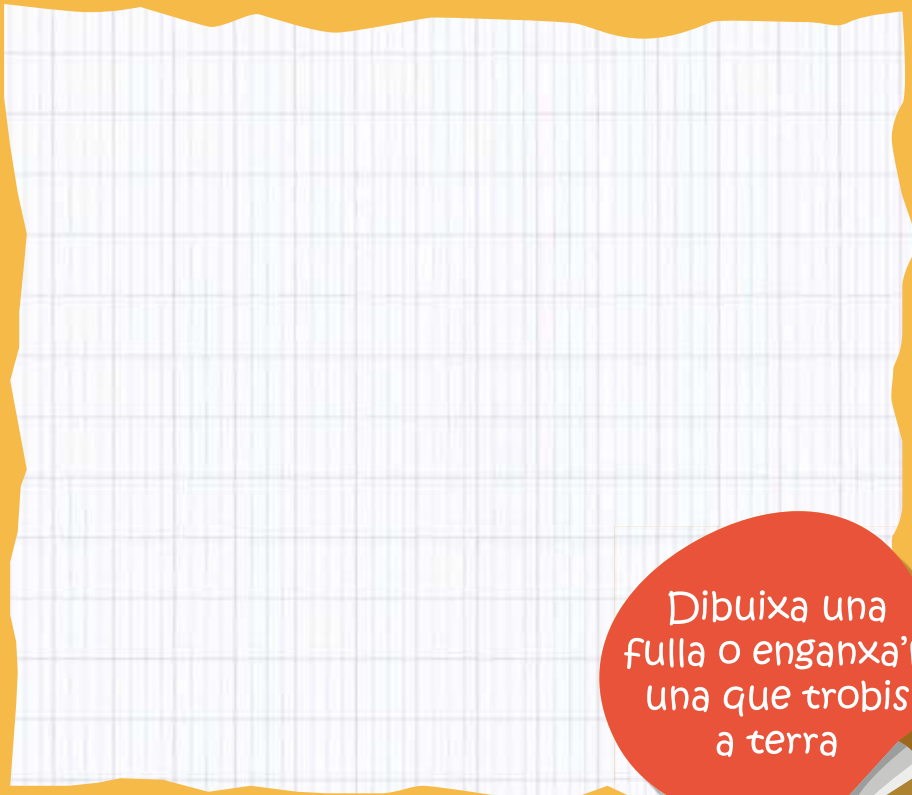
Quina? _____

Còcul

Cocculus laurifolius

A l'est de la Torre del Rellotge
i al sud-oest de la Torre Arnús
veureu aquest arbre provinent de
terres asiàtiques.

Dibuixa una
fulla o enganxa'n
una que trobis
a terra

Descriu la fulla i indica com té els nervis.

Per què creus que es considera singular?

De quin color és el tronc? _____

Quina textura té? _____

Aquesta planta té alguna utilitat per a les persones?

Quina? _____

Xiprer

Cupressus sempervirens

Al sud-est del jardí de les papallones i al nord-oest de la glorieta i de la plataneda, molt a prop de la Torre de l'Aigua trobareu aquest arbre que sembla apuntar al cel.

Pinta de color la fulla del xiprer

Per què creus que es considera singular?

Quin significat ha tingut aquest arbre al llarg de la història? _____

Aquest arbre té una alçada aproximada de _____ m.

De quin color és el tronc? _____

Quina textura té? _____

Com són els fruits? _____

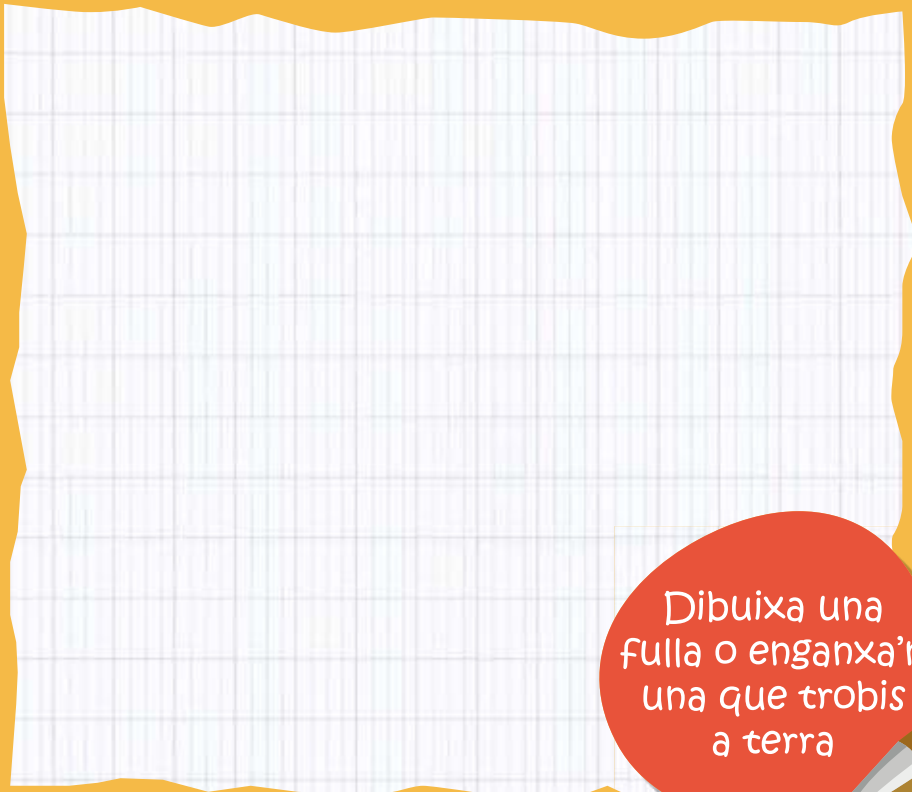
¿Són comestibles? _____

Eucaliptus

Eucaliptus globulus

A la zona est del llac romàntic i al final del passeig dels xiprers trobareu aquest gran arbre que perfuma l'aire del parc.

Dibuixa una fulla o enganxa'n una que trobis a terra

Com és la fulla? Digues-ne les característiques.

Per què creus que es considera singular?

Com són els fruits? _____

¿Són comestibles? _____

Aquesta planta té alguna utilitat per a les persones?

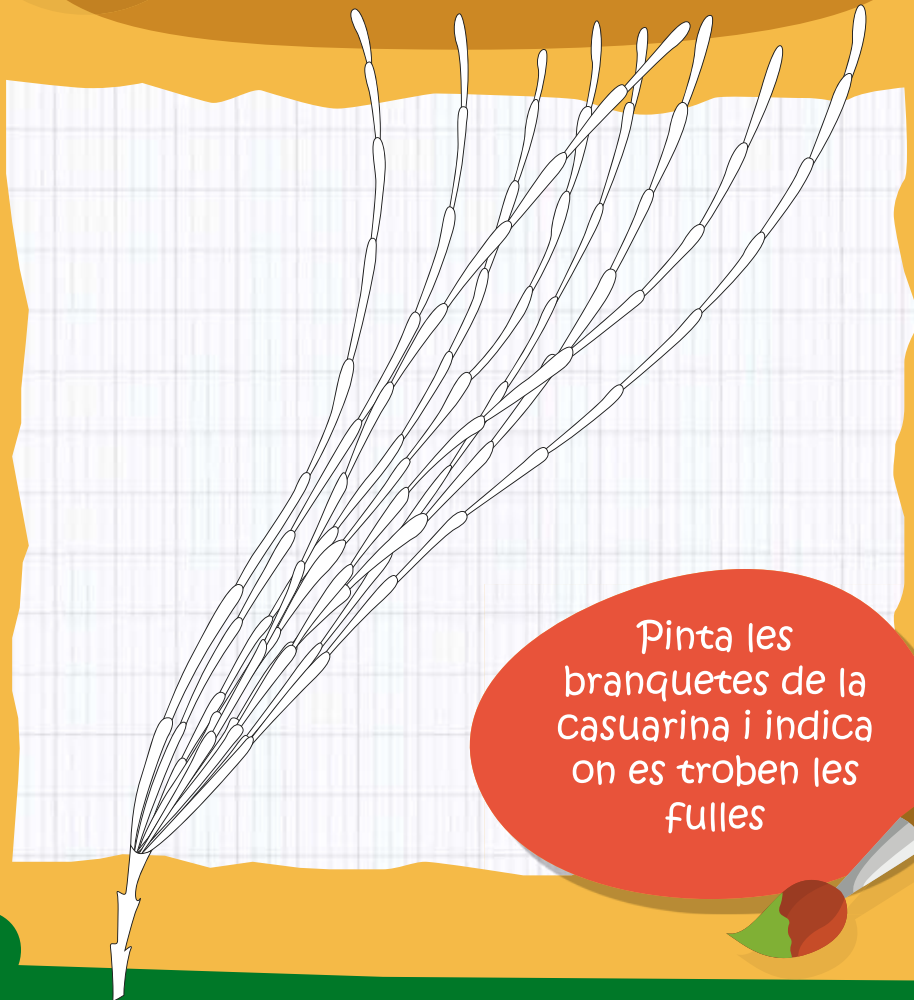
Quina? _____

Casuarina

Casuarina cunninghamiana

A l'oest de la glorieta i de la plataneda i al sud de la Torre de l'Aigua, trobareu aquest arbre que acompanya Hèrcules i Venus.

Pinta les branquetes de la casuarina i indica on es troben les fulles

Per què creus que es considera singular?

De quin color és el tronc? _____

Quina textura té? _____

Aquest arbre té una alçada aproximada de _____ m.

Aquesta planta té alguna utilitat per a les persones?

Quina? _____

Nolina

Nolina stricta

A l'oest del parc, per sobre de les Cases Bessones i a l'est de l'escola Artur Martorell trobareu una de les joies botàniques més importants d'aquest parc.

Fes un dibuix de les fulles

Per què creus que es considera singular?

Aquesta planta és coneguda com el Canelobre.

Per què creus que es diu així? _____

Observa l'escorça i descriu-la. Et recorda la pell d'algun animal? _____

Aquesta planta té alguna utilitat per a les persones?

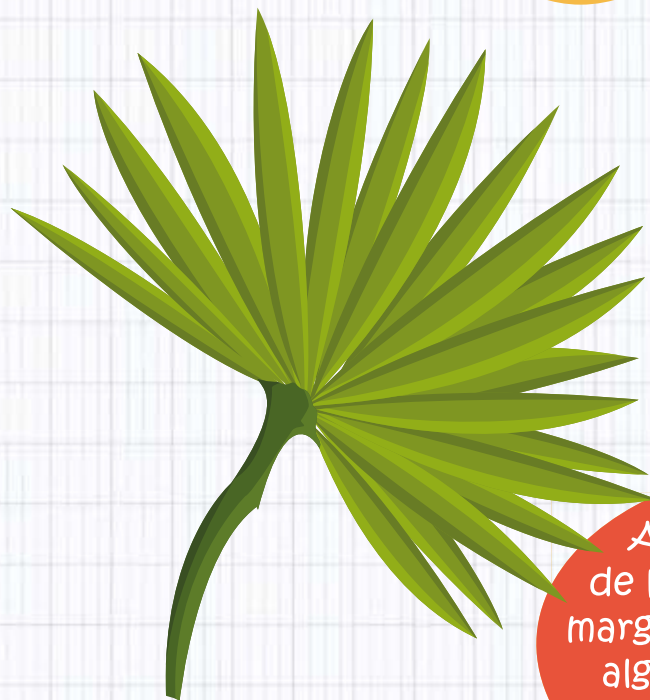
Quina? _____

Margalló

Chamaerops humilis

A l'est de les Cases Bessones, al nord del jardí romàntic de Can Solei i al sud de la pista poliesportiva trobem aquesta gran planta coneguda com el Drac.

Al pecíol de la fulla del margalló hi falta alguna cosa, dibuixa-la

Per què creus que es considera singular?

Aquest margalló és anomenat el Drac. Per què creus que es diu així? Quants «caps» té? _____

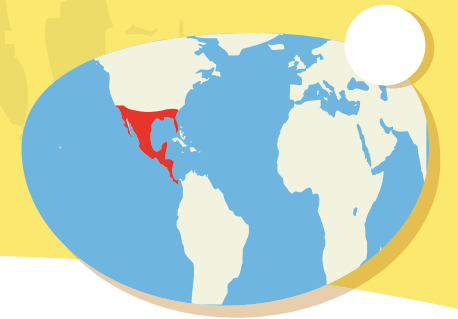
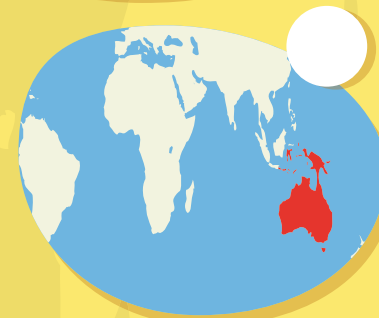
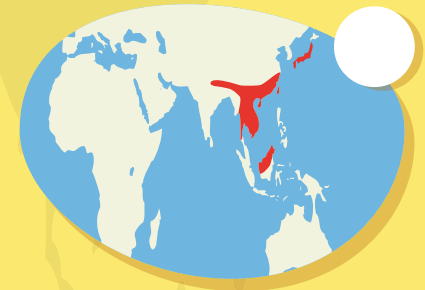
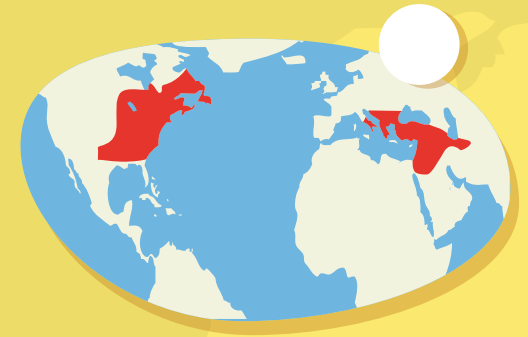
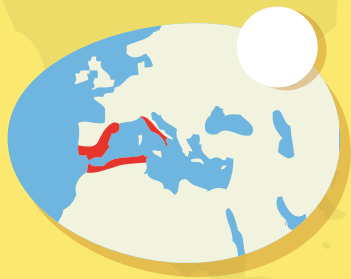
Com són els fruits? _____

¿Són comestibles? _____

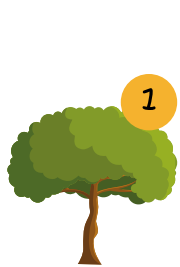
Aquesta planta té alguna utilitat per a les persones?

Quina? _____

La volta al món amb la vegetació singular de Can Solei i de Ca l'Arnús

Moltes de les plantes que viuen al parc de Can Solei i de Ca l'Arnús provenen de llocs molt diversos del món. Us proposem que cerqueu informació sobre aquestes plantes i que les relateu a través del seu número amb les diferents zones del món.

Pi pinyer

Cedre del Líban

Plàtan

Bellaombra

Còcul

Xiprer

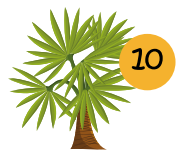
Eucaliptus

Casuarina

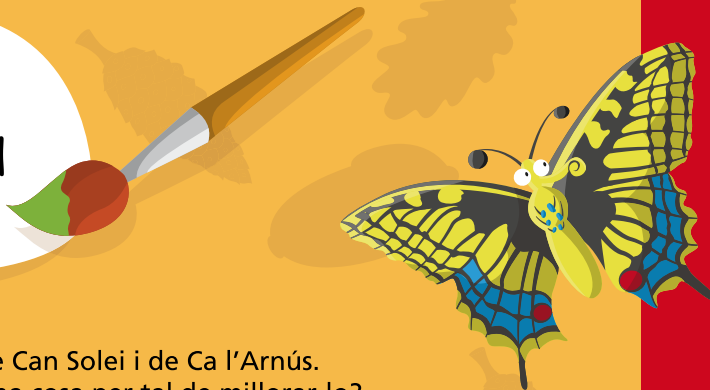

Nolina

Margalló

Idées per millorar el parc

Ja heu fet la visita al parc de Can Solei i de Ca l'Arnús. Penses que podries fer alguna cosa per tal de millorar-lo? Què creus que podria fer la resta de gent?

Què puc fer jo...

Què poden fer els altres...

Crèdits

© Àrea Metropolitana de Barcelona

Edició i coordinació
Àrea Metropolitana de Barcelona

Amb la col·laboració de
Ajuntament de Badalona

Continguts
Centre Mediambiental l'Arrel

Disseny gràfic i compaginació
Trimatge

Il·lustracions
Adolfo Rey
Trimatge

Revisió de textos
Sira Ponsa

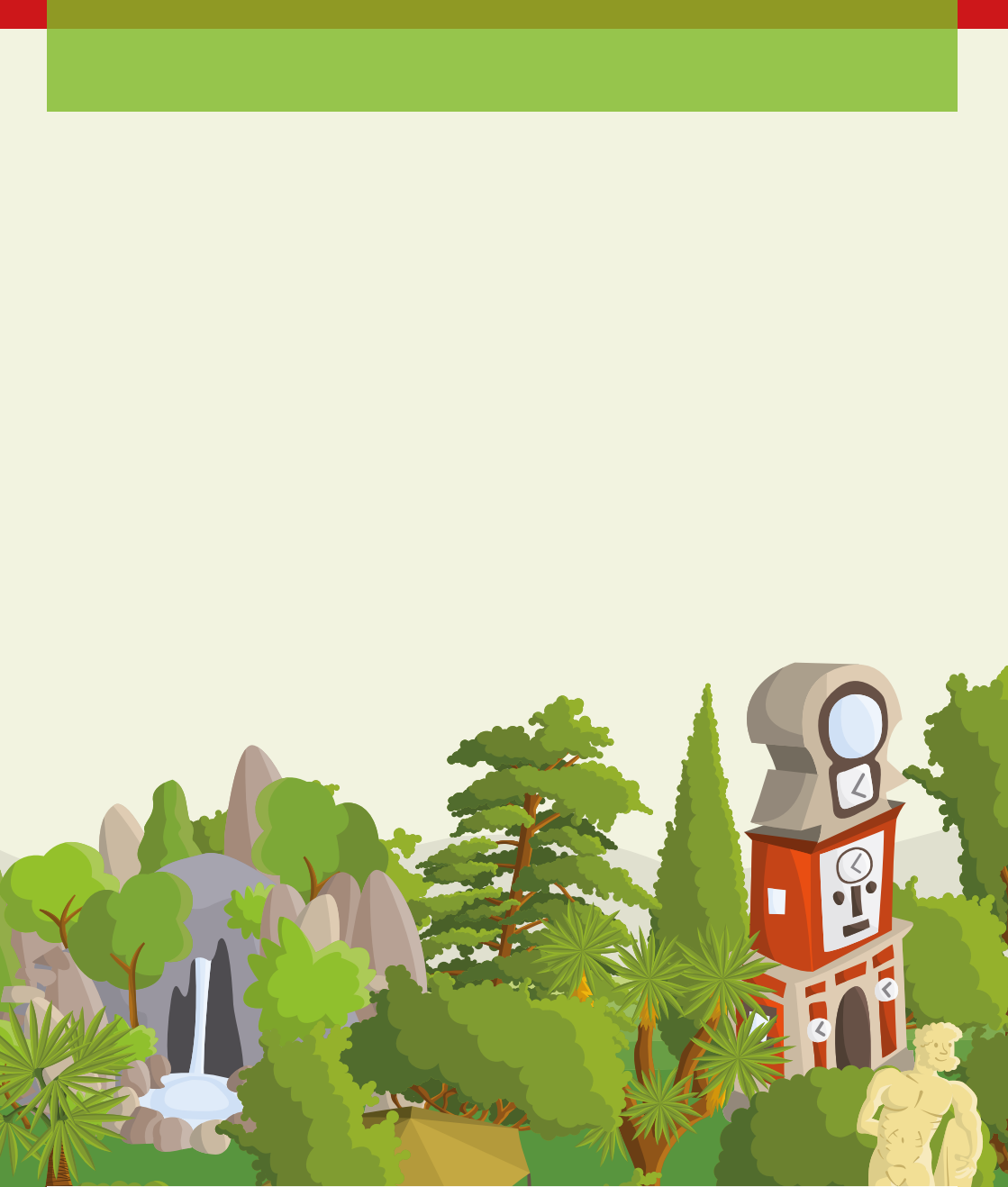
Impressió
Vanguard Gràfic, S.A.

Agraïments
Escola Salvador Espriu, escola Artur Martorell
i escola Lola Anglada de Badalona
i Centre de Recursos Pedagògics de Badalona.

Dipòsit Legal
B.13372-2013

Aquesta publicació ha estat realitzada en paper offset reciclat amb la certificació FSC. El tiratge de la versió paper s'ha ajustat al públic objectiu més directe.

 AMB Parcs

www.amb.cat/parcs

Ajuntament de Badalona